

บทที่ 4

กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งในต่างประเทศ

การศึกษาในระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) ในต่างประเทศย่อมเป็นประโยชน์สำคัญในการศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์กับในระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) ในประเทศไทยว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไรและสามารถนำมาปรับใช้ได้หรือไม่อย่างไรจึงสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1 กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งในของประเทศสหรัฐอเมริกา

ระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) หมายถึง กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งที่หลายประเทศ นำมาปรับใช้นำมาเป็นแบบอย่างให้เข้ากับประเทศของตนรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งจะศึกษาระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) ในประเทศสหรัฐอเมริกาอันเป็นความสำคัญในการนำมาวิเคราะห์กระบวนการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย

4.1.1 ผู้ที่อาจถูกถอดถอน

ตามรัฐธรรมนูญของประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติว่า ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี และข้าราชการพลเรือน เจ้าหน้าที่ ของรัฐอเมริกาจะต้องถูกปลดออกจากตำแหน่งเมื่อถูกฟ้องและถูกตัดสินว่า กระทำผิดฐานรับสินบน หรือ กระทำความผิดอาญาร้ายแรงอื่น ๆ¹ เห็นได้ว่าตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้วผู้ถูกกล่าวหาจึงจำเฉพาะ ที่ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีรองประธานาธิบดีและข้าราชการพลเรือน เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหมด แล้วรวมถึงผู้พิพากษาสามารถถูกปลดออกจากตำแหน่งได้ เช่นนี้ เจ้าหน้าที่ ฝ่ายพลเรือนของรัฐนั้นไม่หมายความรวมถึง สมาชิก สภาองเกรส ทหารและสมาชิกวุฒิสภา

¹ Constitution for the United States of America. Article. II. Section 4 .paragraph 1. " The President vice persistent and all civil officers of the United States , Shall be removed from Office On impeachment for and conviction of, Thraeson, Bribery, or other high Crimes and Misdemeanors”

4.1.2 เหตุแห่งการถอดถอน

รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาได้จำกัดความผิดซึ่งอันเป็นเหตุเกี่ยวกับการฟ้องร้องคดี ในการปลดออกจากตำแหน่ง (Impeachment) ด้วยกัน 3 ประการด้วยกันคือประกาศการแรก เหตุการณ์ทรยศต่อชาติ (Treason) ซึ่งในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติ นิยามของคำนี้ไว้ในบทที่ 3 มาตรา 3 วรรคแรกเกี่ยวกับความผิดฐานทรยศต่อสหรัฐให้ หมายถึง การก่อสงครามต่อสหรัฐหรือเข้าข้างศัตรูของสหรัฐโดยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก..” ซึ่งความผิดในฐานนี้รับแนวคิดมาจาก หลักกฎหมายของประเทศอังกฤษในสมัยก่อนที่รวมเป็นประเทศอังกฤษรัฐสภาได้ผ่านพระราชบัญญัติลำดับที่ 1350 กำหนดการกระทำให้เกิดสงครามหรือเป็นเหตุให้กษัตริย์สิ้นพระชนม์ หรือเข้าร่วมกับฝ่ายศัตรูของประเทศกฎหมายดังกล่าวได้ตีความผิดฐานทรยศออกไปเป็นอย่างกว้าง เช่นนี้หากการกระทำเข้าข่ายเป็นการทรยศต่อสหรัฐอเมริกา ถือเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ถูกกล่าวหา เพื่อถอนออกจากตำแหน่งได้²

ประการที่สอง การรับสินบน (bribery) หมายถึงการให้หรือยอมรับสิ่งตอบแทนเพื่อประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐมีผลให้ผู้รับสินบนกระทำการ โดยมีขอบด้วยกฎหมายความผิดฐานนี้เป็นหลักปฏิบัติของอังกฤษในศตวรรษที่ 18 ถือว่าเป็นความผิดต่อรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาได้กำหนดความผิดนี้เป็นอีกหนึ่งในการฟ้องร้องเพื่อต่อได้

ประการที่ สาม ความผิดอาญาชั้นสูง หรือร้ายแรง(High Crimes and Misdemeanors) หมายถึง การใช้อำนาจตำแหน่งเกินขอบเขตเพื่อทำให้หน่วยงานของรัฐเสื่อมเสีย การใช้อำนาจเกินขอบเขตเพื่อทำให้หน่วยงานอื่นของรัฐเสื่อมเสีย และไม่เคารพสิทธิของสภาองเกรสและมีพฤติกรรมไม่ถูกต้องหรือขัดต่อหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งและไม่ตรงตามจุดประสงค์ของตำแหน่งเช่นไม่พิจารณาคดีอย่างเป็นกลางใช้อิทธิพลทางการเมืองดำเนินคดี และท้ายสุดเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อจุดประสงค์ไม่ถูกต้องหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

4.1.3 ผู้มีสิทธิเสนอข้อกล่าวหาและการกล่าวหา

ประเทศสหรัฐอเมริกาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ³กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินเกี่ยวกับการกล่าวหาหรือฟ้องร้องบุคคลออกจากตำแหน่งแต่เพียงผู้เดียวซึ่งเป็น

² Constitution for the United States of America. Article. III. Section 3. paragraph 1 “Treason against the United States, shall consist only in levying War against them, or in adhering to their Enemies giving them Aid and Comfort. No Person shall be convicted of Treason unless on the Testimony of two Witnesses to the same overt Act, or on Confession in open Court.”

³ Constitution for the United States of America. Article. I. Section 2.paragraph 5. “The House of Representatives shall chuse their Speaker and other Officers; and shall have the sole Power of Impeachment.”

ขั้นตอนแรกของการกล่าวหาฟ้องร้องและบทบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเพียงฟ้องร้องเพื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเท่านั้นสภาผู้แทนราษฎรจึงทำได้เพียงสอบสวนข้อเท็จจริงที่อ้างเป็นพยานหลักฐานในขั้นต้นว่าผู้ที่ถูกฟ้องร้องนั้นได้กระทำความผิดมีมูลตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้หรือไม่หากสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่ามี ความผิดตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดก็จะทำการกล่าวหาฟ้องร้องไปยังวุฒิสภาในชั้นพิจารณาต่อไป

การกล่าวหา ได้แก่ กระบวนการฟ้องร้องถอดถอน จะเริ่มขึ้นเมื่อมีการแจ้งว่าเกิดความผิดอันเป็นฐานความผิดในที่เกี่ยวข้องกับการปลดออกจากตำแหน่ง impeachment ซึ่งการแจ้งข้อกล่าวหา นั้นปกติมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือได้รับข้อมูลจากการทำงานขององค์การอิสระ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการฟ้องร้องถอดถอนได้

4.1.4 การพิจารณาถอดถอน

หมายถึง การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณา เริ่มต้นจากกรณีที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่ง กล่าวหาบุคคลที่มีตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว จะมีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการยุติธรรม (The Judiciary Committee) ขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ในการไต่สวนข้อกล่าวหาว่ามีมูลหรือไม่ ในการไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการยุติธรรม กฎหมายไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น พยานหลักฐานต่าง ๆ โดยส่วนมากจึงได้มาจากการให้ข้อมูลของผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องและจากการค้นหาของคณะกรรมการหรือลูกขุนใหญ่ (Grand Jury)

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีอำนาจในการเรียกพยานเอกสารจากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ และหากบุคคลใดฝ่าฝืนก็ย่อมมีโทษตามกฎหมาย และโดยปกติการไต่สวนต้องกระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่กรณีที่ การเปิดเผยนั้นจะเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ หรือเสื่อมเสียชื่อเสียงของบุคคล หรือขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการจะไต่สวนโดยลับก็ได้ เมื่อคณะกรรมการยุติธรรมดำเนินการไต่สวนพร้อมกับเสนอความเห็นข้อกล่าว ดังกล่าวว่ามีมูลหรือไม่เสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น คณะกรรมการจะทาความเห็นเช่นว่านั้นเสนอเป็นคำฟ้องรายข้อ เรียกว่า The Article of Impeachment พร้อมคำแนะนำ (Recommendations) ไปยัง ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาลงมติเห็นชอบคำฟ้องดังกล่าว

คณะกรรมการยุติธรรมไม่ผูกพันต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าจะต้องพิจารณาและมีมติตามคำแนะนำของคณะกรรมการและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนจะมีความเป็นอิสระ โดยจะลงมติร่วมกันทุกข้อกล่าวหาหรือแยกแต่ละข้อกล่าวหาก้ได้ แต่ห้ามลงมติเพิ่มเติมบทความผิดในแต่ละข้อกล่าวหา และให้ใช้มติเสียงข้างมากในการให้ความเห็นชอบ

การลงมติของคณะกรรมการยุติธรรมและที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะต้องหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการลงมติของพรรค เพราะอาจนำไปสู่ข้อสงสัยของที่ประชุมวุฒิสภาได้หรืออาจทำให้ราษฎรเห็นว่าเป็นการลงมติโดยมีผลประโยชน์ทางการเมืองด้วย จึงเกิดความไม่พอใจ ดังนั้น คุณพิณิจโดยอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนจึงมีความสำคัญมากที่สุดเมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วจะต้องส่งคำฟ้องที่เรียกว่า (The Bill of Impeachment) ไปยังวุฒิสภา เพื่อทำการพิจารณาและตัดสินคำฟ้องต่อไป ถ้ากรณีที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติตามคำแนะนำของคณะกรรมการยุติธรรมจะต้องอ้างความเห็นที่เป็นข้อแนะนำนั้นไว้ในร่างคำฟ้องที่กล่าวหา (Articles of Impeachment) พร้อมกับส่งคำฟ้องดังกล่าวไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปซึ่งในชั้นพิจารณาของวุฒิสภาเมื่อสมาชิกวุฒิสภาได้สาบานตนแล้วให้เริ่มกระบวนการพิจารณาข้อกล่าวหาโดยมีประธานวุฒิสภาเป็นประธานในการพิจารณาและการพิจารณา ต้องกระทำ อย่างเปิดเผย⁴ ทั้งนี้ โดยกระบวนการพิจารณาในชั้นวุฒิสภามีลักษณะคล้ายกับกระบวนการพิจารณาเหมือนศาลยุติธรรมทั่วไปดังนี้

การพิจารณาคดีเป็นไปอย่างเปิดเผย ผู้กล่าวหาโดย (Managers) และผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิต่อสู้คดีโดยอ้างพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้ออ้างของตน และมีสิทธิในการแต่งตั้งทนายความ ทั้งนี้ ในการพิจารณาในชั้นวุฒิสภามีการแต่งตั้งคณะกรรมการของวุฒิสภาขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งรัฐธรรมนูญ บทที่ 1 มาตรา 5 ซึ่งบัญญัติว่าให้แต่ละสภากำหนดข้อบังคับของกระบวนการพิจารณาได้⁵ โดยอาศัยข้อบังคับการประชุมเพื่อดำเนินการพิจารณาคดีถอดถอน หรือ (Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials)⁶ ข้อที่ 11 เพื่อทำหน้าที่ในการรับฟัง

⁴ Constitution for the United States of America. Article. I. Section 3, paragraph 6. “The Senate shall have the sole Power to try all Impeachments When sitting for that Purpose, they shall be on Oath or Affirmation. When the President of the United States is tried, the Chief Justice shall preside: And no Person shall be convicted without the Concurrence of two thirds of the Members present.”

⁵ Constitution for the United States of America. Article. I. Section 5, paragraph 2 “Each House may determine the Rules of its Proceedings, punish its Members for disorderly Behavior, and, with the Concurrence of two thirds, expel a Member.”

⁶ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XI. “That in the trial of any impeachment the Presiding Officer of the Senate, if the Senate so orders, shall appoint a committee of Senators to receive evidence and take testimony at such times and places as the committee may determine, and for such purpose the committee so appointed and the chairman thereof, to be elected by the committee shall (unless otherwise ordered by the Senate) exercise all the powers and functions conferred upon the Senate and the

พยานหลักฐาน และคำให้การของพยานแทนวุฒิสภาทั้งหมด พร้อมกับทาสรูปสำนวนการไต่สวนพยานดังกล่าว และรายงาน ให้วุฒิสภารับทราบเพื่อพิจารณาตัดสินข้อกล่าวหาต่อไป

เมื่อวุฒิสภาได้รับรายงานจากคณะกรรมการวุฒิสภาแล้วจะเริ่มกระบวนการพิจารณาผู้ถูกกล่าวหาหรือที่ปรึกษาของกลุ่มความมีสิทธิ์เข้ารับฟังกระบวนการพิจารณาของวุฒิสภาได้⁷ และโดยยุติคำคัดค้านคำร้องและการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาของวุฒิสภาหรือการพิจารณาถอดถอนดังกล่าวซึ่งจัดทำโดยกลุ่มความหรือที่ปรึกษากฎหมายของกลุ่มความจะต้องเสนอให้แก่ประธานของที่ประชุมเท่านั้น⁸

วุฒิสภามีอำนาจเรียกพยานในชั้นพิจารณาและซักถามเพิ่มเติมได้และในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาถูกเรียกให้เป็นพยานบุคคลดังกล่าวจะต้องสาบานตนและให้การ โดยยืนที่บริเวณที่นั่งของสมาชิกวุฒิสภา⁹

Presiding Officer of the Senate, respectively, under the rules of procedure and practice in the Senate when sitting on impeachment trials.”

paragraph 2. “Unless otherwise ordered by the Senate, the rules of procedure and practice in the Senate when sitting on impeachment trials shall govern the procedure and practice of the committee so appointed. The committee so appointed shall report to the Senate in writing a certified copy of the transcript of the proceedings and testimony had and given before such committee, and such report shall be received by the Senate and the evidence so received and the testimony so taken shall be considered to all intents and purposes subject to the right of the Senate to determine competency relevancy, and materiality, as having been received and taken before the Senate, but nothing herein shall prevent the Senate from sending for any witness and hearing his testimony in open Senate, or by order of the Senate having the entire trial in open Senate.”

⁷ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XV. “Counsel for the parties shall be admitted to appear and be heard upon an impeachment.”

⁸ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XVI. “All motions, objections, requests, or applications whether relating to the procedure of the Senate or relating immediately to the trial (including questions with respect admission of evidence or other questions arising during the trial) made by the parties or their counsel shall be addressed to the Presiding Officer only, and if he, or any Senator, shall require it, they shall be committed to writing, and read at the Secretary's table.”

⁹ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XVIII. “If a Senator is called as a witness, he shall be sworn, and give his testimony standing in his place.”

ในการซักถามพยานนั้น¹⁰จะต้องถูกไต่สวนโดยบุคคลเพียงคนเดียวซึ่งจะทำในนามของ คู่ความฝ่ายที่อ้างพยานและจะต้องถูกไต่สวนโดยบุคคลเช่นว่านั้นของอีกฝ่ายหนึ่งและหากสมาชิกวุฒิสภาประสงค์ที่จะถามค้านพยานหรือถามผู้ไต่สวนหรือที่ปรึกษาของบุคคลที่ถูกตัดทอนหรือยื่นญัตติจะต้องทำเป็นหนังสือยื่นให้แก่ประธานวุฒิสภาโดยคู่กรณีหรือที่ปรึกษาสามารถคัดค้านไม่ให้พยานตอบคำถามเช่นว่านั้นได้¹¹ซึ่งคำถามและญัตติต่างๆที่เสนอขึ้นมาจะต้องไม่ถูกอภิปรายโดยแต่ละฝ่ายเกินกว่า 1 ชั่วโมง¹²

ตลอดระยะเวลาการพัฒนาถอดถอนของวุฒิสภาให้เป็นไปได้โดยเปิดเผยเว้นแต่วุฒิสภาจะเห็นว่าควรพิจารณาโดยรับสมาชิกวุฒิสภาสามารถยื่นญัตติขอให้มีการพิจารณารับโดยการคัดค้านจะต้องมีการออกเสียงลงมติแบบ เป็นจำนวนที่รัฐธรรมนูญและระเบียบการประชุมได้กำหนดไว้ (Year and nays) และให้มีการบันทึกไว้¹³

การอภิปรายเพื่อเปิดคดีหรือบุคคลคนเดียวกันอภิปรายสุดท้ายอันเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีให้สามารถมีได้โดยบุคคลสองคนของแต่ละฝ่าย และอภิปรายเปิดหรือปิดจะต้องอยู่ในการรับรู้ของสภาผู้แทนราษฎร¹⁴

¹⁰ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XVII. “Witnesses shall be examined by one person on behalf of the party producing them, and then cross-examined by one person on the other side.”

¹¹ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XIX. “If a Senator wishes a question to be put to a witness, or to a manager, or to counsel of the person impeached, or to offer a motion or order (except a motion to adjourn), it shall be reduced to writing, and put by the Presiding Officer. The parties or their counsel may interpose objections to witnesses answering questions propounded at the request of any Senator and the merits of any such objection may be argued by the parties or their counsel. Ruling on any such objection shall be made as provided in Rule VII. It shall not be in order for any Senator to engage in colloquy.”

¹² Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XXI. “All preliminary or interlocutory questions, and all motions, shall be argued for not exceeding one hour (unless the Senate otherwise orders) each side.”

¹³ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XX. “At all times while the Senate is sitting upon the trial of an impeachment the doors of the Senate shall be kept open, unless the Senate shall direct the doors to be closed while deliberating, upon its decisions. motion to close the doors may be acted upon without objection, or, if objection is heard, the motion shall be voted on without debate by the yeas and nays, which shall be entered on the record.”

¹⁴ Rules of Procedure and Practice in the Senate when sitting on impeachment trials XXII. “The case, on each side, shall be opened by one person. The final argument on the merits may be made by two persons on each side

อย่างไรก็ตามกระบวนการ ถอดถอนนั้น ไม่นำหลักการรับฟังพยานหลักฐานมาใช้บังคับกับวิธีพิจารณาความของวุฒิสภาเพราะกระบวนการอิมพีชเมนต์ (Implement) ไม่ใช่กระบวนการพิจารณาของศาลไม่มีคณะลูกขุนเข้ามาเกี่ยวข้อง และในกระบวนการอิมพีชเมนต์ (Implement) ไม่มีภาระในการพิสูจน์เช่นเดียวกับภาระในการพิสูจน์ในคดีแพ่งและคดีอาญากระบวนการนั้นฝ่ายที่กล่าวหาไม่จำเป็นต้องพิสูจน์จนปราศจากเหตุอันควรสงสัยในการพิจารณาถอดถอน เนื่องจากการพิจารณาถอดถอนนั้นไม่มีผลในการลงโทษทางอาญาหากแต่หากมุ่งให้ออกจากตำแหน่งเท่านั้น มาตรฐานการพิสูจน์จึงไม่จำเป็นต้องเทียบเท่ากับคดีอาญาซึ่งแม้ว่าการกระทำนั้นจะเป็นความผิดอาญาก็ตามวุฒิสภาก็กำหนดมาตรฐานการพิสูจน์ด้วยตนเองและมีอิสระในการชี้แจงน้ำหนักความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน โดยปกติมาตรฐานการพิจารณาพยานหลักฐานจะต้องชัดเจนและเชื่อถือได้โดยผู้กล่าวหาเพียงพิสูจน์ได้ว่ามีการกระทำความผิดตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดเท่านั้นก็สามารถลงมติถอดถอนได้

วุฒิสภาก็ทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นผู้พิพากษามีเพราะว่ารัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา กำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้มีอำนาจตัดสินคดีตามที่สภาผู้แทนราษฎรกล่าวหาตามฟ้องว่ากระทำความผิดตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด¹⁵ เช่นนี้จึงมี สิทธิในการเรียกคู่ความและซักถามพยาน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เมื่อวุฒิสภาดำเนินการพิจารณาเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการลงมติ เพื่อตัดสินคดีโดยการลงมติของวุฒิสภาก็ต้องเป็นความลับและลงมติในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมกันในแต่ละข้อกล่าวหา และถ้าเป็นมติที่เห็นชอบในการถอดถอนบุคคลจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมในขณะนั้น

4.1.5 ผลของการตัดสินการถอดถอน

ผลของการตัดสินได้ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกามีผลให้การตัดสินลงโทษว่ามีความผิดตามระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) จะมากกว่าการถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ได้ ซึ่งการตัดสินตามระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) นั้นประธานาธิบดีไม่สามารถใช้อำนาจ

(unless otherwise ordered by the Senate upon application for that purpose), and the argument shall be opened and closed on the part of the House of Representatives.”

¹⁵ Constitution for the United States of America. Article. I. Section 3. paragraph 6. “The Senate shall have the sole Power to try all Impeachments When sitting for that Purpose, they shall be on Oath or Affirmation. When the President of the United States is tried, the Chief Justice shall preside: And no Person shall be convicted without the Concurrence of two thirds of the Members present.”

ลดหย่อนผ่อนโทษหรือเอาไปก็ได้ตามรัฐธรรมนูญ¹⁶หมวดที่ 2 มาตรา 2 บัญญัติว่า"..... ประธานาธิบดีจะใช้อำนาจลดหย่อนผ่อนโทษและอภัยโทษแก่การกระทำความผิดต่อรัฐได้ ยกเว้น ในกรณีถูกฟ้องต่อถอนออกจากตำแหน่ง..." ดังนั้นการกำหนดข้อยกเว้นการอภัยโทษในกรณีการต่อ จากตำแหน่งนี้เป็นข้อเน้นย้ำการมอบอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจของการถอดถอนบุคคลออกจาก ตำแหน่งของวุฒิสภานั้นเอง

ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นได้ว่าการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งในระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เกิดจากหลักการถ่วงดุลอำนาจหรือ (Checks and Balance) โดยใช้รูปแบบของวิธีการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งในรูปแบบองค์กรรัฐสภาที่กำหนดให้วุฒิสภา (สภาสูง) เป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาถอดถอนประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี และข้าราชการพลเรือนของรัฐทุกคนออกจากตำแหน่ง โดยมีสภาพปัญหาในการ บังคับใช้ คือ การที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ว่าถอดถอนบุคคลจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมในขณะนั้น ซึ่งที่ผ่านมามีการลงมติของวุฒิสภามีเสียง สนับสนุนไม่ถึง 2 ใน 3 ของสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าร่วมประชุมทำให้วุฒิสภาไม่สามารถลงมติถอด ถอนประธานาธิบดีได้เลย

4.2 กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

หมายถึง ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส¹⁷ มาตรา 1 ได้กำหนดให้ประเทศ ฝรั่งเศสปกครองในระบอบประชาธิปไตยกึ่งประธานาธิบดีหรือกึ่งรัฐสภาในรูปแบบสาธารณรัฐ แบบรัฐเดี่ยว ซึ่งดำรงอยู่อย่างถาวรไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ ผลของ การกำหนดให้การบริหารอยู่ในรูปแบบการกระจายอำนาจการปกครองทำให้รัฐเท่านั้นที่มีและใช้ อำนาจอธิปไตย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศสไม่ว่าจะเป็นแคว้นจังหวัดหรือคอมมูน ไม่มีอำนาจทางการเมืองและการใช้อำนาจจะต้องอยู่ภายในกรอบตามที่กฎหมายระบุไว้เท่านั้น

¹⁶ Constitution for the United States of America. Article. II. Section 2.paragraph 1."The President shall be Commander in Chief of the Army and Navy of the United States, and of the Militia of the several States, when called into the actual Service of the United States; he may require the Opinion, in writing, of the principal Officer in each of the executive Departments, upon any Subject relating to the Duties of their respective Offices, and he shall have Power to grant Reprieves and Pardons for Offences against the United States, except in Cases of Impeachment."

¹⁷ อมร สุวรรโรจน์. (2555). *ปัญหาพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในชั้นวุฒิสภา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 60-69.

ภายใต้หลักการที่สำคัญของชาติที่อยู่ในรัฐธรรมนูญ คือ รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

ในรัฐธรรมนูญของประเทศฝรั่งเศสปัจจุบัน ได้กำหนดให้ศาลอาญาชั้นสูงตามมาตรา 67 และมาตรา 68 ซึ่งเป็นการให้มีการถอดถอนประธานาธิบดีได้ในกรณีที่ละเลยต่อหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ของประธานาธิบดี โดยเป็นอำนาจของรัฐสภาทำหน้าที่เป็นศาลอาญาชั้นสูง ดังนี้

มาตรา 67 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐไม่ต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินการใด ๆ ในตำแหน่งประธานาธิบดีเว้นแต่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 53 ซีด 2 และมาตรา 68

ในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีไม่อาจถูกเลือกให้เป็นพยานขอข้อมูลคำแนะนำหรือพิจารณาคดีในศาลได้อยู่ในองค์กรใด ของฝ่ายปกครอง ฝรั่งเศสได้อายุความในการพิจารณาคดีถูกระงับไว้ชั่วคราว

กระบวนการพิจารณาคดีใด ๆ ถูกระงับไว้ระหว่างการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสามารถถูกนำกลับมาพัฒนา ต่อได้เมื่อประธานาธิบดีหมดเวลาไปแล้ว 1 เดือน

มาตรา 68¹⁸ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอาจถูกถอดถอนจากตำแหน่งได้เฉพาะในกรณีละเลยต่อหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ของประธานาธิบดีการต่อตอนเป็นหน้าที่ของรัฐสภาที่จะทำหน้าที่เป็นศาลอาญาชั้นสูง

ข้อเสนอที่จะให้มีการพิจารณาถอดถอนประธานาธิบดีโดยศาลอาญาชั้นสูงตามมติของสภาใดสภาหนึ่งในรัฐสภาจะต้องเสน่ออีกสภาหนึ่งพิจารณาภายใน 15 วันศาลอาญาชั้นสูงมีประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นประธานการพิจารณาในการถอดถอน ต้องแล้วเสร็จภายใน 1 เดือนโดยที่มี การลงคะแนนลับคำพิพากษาของศาลอาญาชั้นสูงมีผลบังคับในทันทีการลงมติตามมาตรานี้จะต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่ประกอบกันเป็นสภาหรือจำนวนสมาชิกของศาลอาญาชั้นสูงห้ามมิให้มีการลงคะแนนโดยตัวแทนให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามมาตรา

เห็นได้ว่า ตามรัฐธรรมนูญของประเทศฝรั่งเศสเป็นการยืนยันหลักการไม่ต้องรับผิดชอบอาญาของประธานาธิบดีโดยรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสปี ค. ศ. 1958 ให้ความสำคัญแก่ประธานาธิบดีเป็นอย่างมากจะเห็นได้จากการที่กล่าว ถึงกรณีประธานาธิบดีในหมวดที่ 2 ต่อจากหมวดที่ 1 ที่กล่าวถึงอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐในมาตรา 5 กำหนดให้ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐจะต้องดูแลให้มี

¹⁸ อมร สุวรรณโรจน์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 17. หน้า 60-69.

การเคารพในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้และจะต้องใช้อำนาจที่มีอยู่ดูแลการให้ดำเนินการของสถาบันการเมืองแห่งรัฐเป็นไปได้อุปถัมภ์และมีความต่อเนื่องของรัฐ

อย่างไรก็ดีแม้ว่าประธานาธิบดีจะได้รับความคุ้มครองทางศาลในการกระทำใด ๆ ทั้งในและนอกเหนือระยะเวลาการดำรงตำแหน่งแต่ความคุ้มครองทางศาลดังกล่าวก็มีข้อยกเว้น 2 ประการนั้นคือ ประการแรก ตามมาตรา 50 3-2 สาธารณรัฐฝรั่งเศสยอมรับการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศต่อประมุขของประเทศในการกระทำและดำเนินการตามอำนาจของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ประการที่ตามมาตรา 68 กำหนดให้ประธานาธิบดีต้องรับผิดชอบในกรณีละเลยต่อหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของประธานาธิบดี

4.2.1 บุคคลที่อาจถูกกล่าวหา

ในการกล่าวหา ประธานาธิบดีนั้น อัยการแผ่นดินที่มีอำนาจในการคดีอาญาไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้ ผู้กล่าวหาในกรณีนี้ คือ สภาทองสองสภาซึ่งแต่ละสภาจะต้องลงมติเหมือนกันในญัตติกล่าวหาโดยลง มติ เปิดเผยได้มีการใช้เสียงเห็นด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของแต่ละสภา

ในการกล่าวหา รัฐมนตรีต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะให้ผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาของรัฐมนตรีร้องทุกข์กล่าวโทษต่อคณะกรรมการพิจารณาคำฟ้องซึ่งมีอำนาจพิจารณาว่าจะยุติเรื่องหรือจะส่งเรื่องต่อให้อัยการประจำศาลฎีกาเพื่อฟ้องต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐ¹⁹

4.2.2 เหตุแห่งการถอดถอน

กรณีประธานาธิบดี ในรัฐธรรมนูญของประเทศฝรั่งเศสในมาตรา 68 ใช้คำชี้เฉพาะในการเชื่อมโยงการทำงานในบทบาทหน้าที่ ของประธานาธิบดี ที่จะถูกถอดถอนได้ก็ต่อเมื่อมีการละเลยต่อหน้าที่ในการละเลยน้ำจะต้องเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่การละเลยต่อหน้าที่ที่สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

พฤติกรรมหรือการกระทำส่วนตัวที่อาจจะถือได้ว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ประธานาธิบดี เช่นการกล่าวปราศรัยโดยรอบไปทางเหยียดสีผิวเชื้อชาติศาสนาและนำมาซึ่งความรุนแรงหรือพฤติกรรมส่วนตัวอื่น ๆ ไม่เหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีหาพฤติกรรมดังกล่าวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือหน้าที่ของประธานาธิบดีก็ไม่อาจจะเป็นสาเหตุของการถอดถอนได้

¹⁹ อมร สุวรรณโรจน์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 17. หน้า 60-69.

การละเลยต่อหน้าที่ที่หน้าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าประธานาธิบดีจะต้องปฏิบัติอันเป็นอำนาจและหน้าที่ส่งผลถึงความต่อเนื่องของการบริหารของรัฐเช่น การตั้งนายกรัฐมนตรีกับลงนามประกาศในราชบัญญัติเป็นต้นหากประธานาธิบดีละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวและก่อให้เกิดผลเสียต่อการบริหารของรัฐ บทลงโทษของการละเลยนี้ คือ การถูกถอดออกจากตำแหน่งซึ่งถือว่าเป็นการลงโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษในทางแพ่งและทางอาญาหรือทางปกครองแต่อย่างใดการที่ประธานาธิบดีถูกถอดออกจากตำแหน่งทำให้หมดสภาพและสิทธิความคุ้มกันทางศาลเปิดโอกาสให้สามารถบังคับใช้มาตรา 67 วรรค 3 ได้ คือ องค์กรของฝ่ายปกครองหรือศาลสามารถดำเนินการพิจารณาคดีของประธานาธิบดีที่ถูกถอดถอนในส่วนของความผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่

กรณีรัฐมนตรีกระทำผิดนั้นรัฐมนตรีกำหนดได้ว่าเหตุที่อาจกล่าวหาและดำเนินคดีได้ต้องเป็นการกระทำผิดอุกฤษฏ์โทษในหน้าที่และความผิดและโทษที่ว่านั้นต้องกำหนดในกฎหมายที่ใช้ในขณะที่กระทำตามมาตรา 68-1 วรรคหนึ่งและวรรคสาม²⁰

4.2.3 ผู้มีสิทธิเสนอข้อกล่าวหาถอน

ในการกล่าวหาประธานาธิบดีนั้น อัยการแผ่นดินที่มีอำนาจในการคดีอาญาไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้ ผู้กล่าวหาในกรณีนี้ คือ สภาทั้งสองสภาซึ่งแต่ละสภาจะต้องลงมติเหมือนกันในญัตติกกล่าวหาโดยลง มติ เปิดเผยได้มีการใช้เสียงเห็นด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของแต่ละสภา

ในการกล่าวหา รัฐมนตรีต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะให้ผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาของรัฐมนตรีร้องทุกข์กล่าวโทษต่อคณะกรรมการพิจารณาคำฟ้องซึ่งมีอำนาจพิจารณาว่าจะยุติเรื่องหรือจะส่งเรื่องต่อให้อัยการประจำศาลฎีกาเพื่อฟ้องต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐ²¹

²⁰ France's Constitution of 1958with Amendments through2008. Article 68 -1. Paragraph 1. "Members of the Government shall be criminally liable for acts performed in the holding of their office and classified as serious crimes or other major offences at the time they were committed."

Paragraph 3. "The Court of Justice of the Republic shall be bound by such definition of serious crimes and other major offences and such determination of penalties as are laid down by statute."

²¹ France's Constitution of 1958with Amendments through2008. Article 68 -2. Paragraph 4. "The Chief Public prosecutor at the Cour de cassation may also make a referral ex officio to the Court of Justice of the Republic with the assent of the petitions committee"

4.2.4 การพิจารณาการถอดถอน

กรณีประธานาธิบดี คือการละเลยต่อหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานในหน้าที่ของประธานาธิบดีนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอบสวนและตัดสินได้แก่ที่ประชุม ร่วมกันของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นศาลอาญาชั้นสูงและร่วมลงมติเพื่อถอดถอน ประธานาธิบดีที่จะถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งก็ต่อเมื่อรัฐสภาในฐานะของศาลอาญาชั้นสูง ลงมติ สองในสามของจำนวนสมาชิกของศาลอาญาชั้นสูง

กรณีรัฐมนตรีเมื่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐ²²ได้รับฟ้องแล้วจะดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนดังกล่าวทั้งนี้โดยต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญาอย่างเคร่งครัดซึ่งการตัดสินและการกระทำองค์คณะเต็มรูปของศาลซึ่งประกอบด้วยผู้ พิพากษา 15 คน โดยมีสมาชิกรัฐสภา 12 คนซึ่งบุคคลมาจากการเลือกตั้งกันเองของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรพร้อมกับผู้พิพากษาสำรองอีก 6 คนและอีก 6 คนมาจากการเลือกตั้งกันเองของสมาชิก วุฒิสภาพร้อมผู้พิพากษาสำรองอีก 6 คนทางนี้ด้วยเสียงข้างมากเด็ดขาดของแต่ละสภาและผู้พิพากษา ของศาลฎีกาชั้นพิเศษอีก 3 คนพร้อมผู้พิพากษาสำรองการแทนที่อีก 3 คนซึ่งที่ประชุมผู้พิพากษา ศาลฎีกาชั้นพิเศษประชุมกันเลือกโดย 1 ใน 3 คนนี้จะทำหน้าที่เป็นประธานศาลอาญาแห่ง สาธารณรัฐและการเลือกนี้จะทำให้ทุกครั้งที่สภาสิ้นอายุหรือถูกยุบหรือสามารถพ้นจากตำแหน่ง บางส่วนแต่ผู้พิพากษาที่มาจากศาลฎีกามีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี

โดยต้องดำเนินการตัดสินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นต้องนำ สำนวนเอกสารทุกชุดให้จำเลย เมื่อปิดการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษาแต่ละนาย ลงมติเป็น การรับว่าจำเลยแต่ละคนมีความผิดตามฟ้องหรือไม่จำเลยผู้นั้นจะมีความผิดก็ต่อเมื่อมีคะแนนเสียง เกินครึ่งหนึ่งของผู้พิพากษามาลงมติว่ามีความผิดแล้วให้แยกกันลงมติในโทษทางไม่มีคะแนนเสียง เกินครึ่งหนึ่งให้ถือว่าโทษสูงสุดที่มีการเสนอให้ลงแก่จำเลยถูกปฏิเสธไม่ให้ลงมติในผู้ที่อ่อนกว่านั้น ตามที่เสนอจนกว่าจะได้คะแนนเสียงเกินครึ่งคำพิพากษาของศาลอาญาชั้นสูงหาฎีกาข้อกฎหมายไป ยังที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้และที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาสามารถที่จะตัดสินภายใน 3 เดือน

²² France's Constitution of 1958 with Amendments through 2008. Article 68 -2. Paragraph 1. "The Court of Justice of the Republic shall consist of fifteen members: twelve Members of Parliament, elected in equal number from among their ranks by the National Assembly and the Senate after each general or partial renewal by election of these Houses, and three judges of the Court de cassation, one of whom shall preside over the Court of Justice of the Republic."

4.2.5 ผลของคำตัดสินการถอดถอน

กรณีประธานาธิบดี ผลคำตัดสินนั้นสามารถทำตามกฎหมายโดยถือว่าคำพิพากษาของศาลอาญาชั้นสูงถึงที่สุด ไม่อาจอุทธรณ์ฎีกาต่อไปได้

กรณีรัฐมนตรี ผลของคำพิพากษาของศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐนั้นคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแสดงให้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ได้โดยศาลฎีกาพิพากษาภายใน 3 เดือนซึ่งเมื่อศาลพิพากษา เช่นนั้นแล้วคำพิพากษาจึงจะถึงที่สุดและบังคับโทษได้แต่ละศาลฎีกายกคำพิพากษาศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐและให้พิจารณาใหม่เฉพาะผู้พิพากษาและผู้พิพากษารับรองที่ไม่ได้พิจารณานั้นมาจึงจะพิจารณาใหม่ได้

จึงเห็นได้ว่า การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งของประเทศฝรั่งเศส นั้นคือบุคคลที่อาจถูกกล่าวหาซึ่งได้แก่ประธานาธิบดีซึ่งตามปกติไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในการกระทำการในการทำหน้าที่เป็นแต่เฉพาะในกรณีละเลยต่อหน้าที่ ส่วนรัฐมนตรีซึ่งหมายรวมถึง นายกรัฐมนตรีด้วยซึ่งการกระทำความผิดในอาญาเกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้นเป็นความประเวทอุกฤษฏ์โทษ ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงจำคุกตลอดชีวิตและความผิด มัชฌิมโทษ ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 เดือนถึง 5 ปีทั้งนี้ความผิดและโทษดังกล่าวให้พิจารณาเฉพาะในเวลากระทำความผิด การฟ้องหรือกล่าวหารัฐมนตรีดังกล่าวต้องฟ้องต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐโดยตั้งขึ้นใหม่ที่แยกจากศาลยุติธรรมธรรมดาและแยกจากศาลอาญาชั้นสูงซึ่งผู้มีสิทธิ์ในการกล่าวหาคือ ประธานาธิบดีนั้น อัยการแผ่นดินที่มีอำนาจในการคดีอาญาไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้ผู้กล่าวหาในกรณีนี้คือสภาทั้งสองสภาซึ่งแต่ละสภาจะต้องลงมติเหมือนกันในญัตติกล่าวหาโดยลง มติ เปิดเผยได้มีการใช้เสียงเห็นด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของแต่ละสภา และผู้มีสิทธิ์ในการกล่าวหา รัฐมนตรีต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะให้ผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาของรัฐมนตรีร้องทุกข์กล่าวโทษต่อคณะกรรมการพิจารณาค่าฟ้องซึ่งมีอำนาจพิจารณาว่าจะยุติเรื่องหรือจะส่งเรื่องต่อให้อัยการประจำศาลฎีกาเพื่อฟ้องต่อศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐ

สุดท้ายผลของการตัดสินกรณีประธานาธิบดี ให้ถือคำพิพากษาของศาลอาญาชั้นสูงถึงที่สุด ไม่อาจอุทธรณ์ฎีกาต่อไปได้และ กรณีรัฐมนตรี ผลของคำพิพากษาให้ถือของศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐ

4.3 กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งของสาธารณรัฐเกาหลีใต้

กระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งมาใช้ในการควบคุมการตรวจสอบการใช้ อำนาจโดยการกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและตัดสินถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

ประเทศเกาหลีใต้ได้กำหนดในรัฐธรรมนูญโดยให้รัฐสภาเป็นผู้ใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติซึ่งรัฐสภาของเกาหลีใต้เป็นรูปแบบสภาเดี่ยวประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 299 คน

โดยสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 มาจากเลือกตั้งโดยตรงที่เหลือมาจากการแต่งตั้งโดยจัดสรรตามสัดส่วนของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยอำนาจหน้าที่ของรัฐสภารัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งไว้ว่าสมาชิกรัฐสภาสามารถเสนอถอดถอนนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีออกจากตำแหน่งได้

4.3.1 ผู้ที่อาจถูกถอดถอน

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีหรือประเทศเกาหลีใต้ในหมวดที่ 3 มาตรา 65 (1) ได้บัญญัติว่าในกรณีที่ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรีสภาแห่งรัฐ หัวหน้าบริหารกระทรวง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาหรือสมาชิกคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ²³ที่กำหนดโดยกฎหมายพินบทบัญญัติรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการรัฐสภาอาจจะลงมติเพื่อฟ้องร้องต่อศาลบุคคลเหล่านั้นออกจากตำแหน่งได้เช่นนี้เห็นได้ว่า ในกระบวนการถอดถอนยังรวมไปถึงตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ²⁴และทั้งนี้ยังรวมไปถึงผู้พิพากษา²⁵และสมาชิกคณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง²⁶อีกด้วย

²³ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter III : The National Assembly. Article 65 paragraph (1) “In case of Executive Ministries, judges of the Constitution Court, judges, members of the Central Election Management Committee, members of the Board of Audit and Inspection, and other public officials designated by law have violated the Constitution or other laws in the performance of official duties, the National Assembly may pass motions for their impeachment”

²⁴ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter VI : The Constitution Court. Article.112. “No adjudicator of Constitution Court shall be expelled from office except by impeachment or a sentence of imprisonment or heavier punishment.”

²⁵ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter V: The Courts. Article.106 paragraph (1) “ No judge shall be removed from office except by impeachment or a sentence of imprisonment or heavier punishment, nor shall he be suspended from office have his salary reduced or suffer any other unfavorable treatment except by disciplinary action”

²⁶ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter VII: Election Management. Article.114 paragraph (6) “No members of the Committee shall be expelled from office impeachment or a sentence of imprisonment or heavier punishment.”

4.3.2 เหตุแห่งการถอดถอน

รัฐธรรมนูญมาตรา 65 (1) ได้บัญญัติเกี่ยวกับเหตุในการถอดถอนว่าหากผู้ที่อาจถูกถอนกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นๆ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ในทางราชการก็ดีและสภาลงมติเพื่อฟ้องร้องการถอดถอนเรานั้นนอกจากตำแหน่งได้จึงเห็นได้ว่าการฟ้องร้องถอดถอนบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ออกจากตำแหน่งนั้นถ้าหากได้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

4.3.3 ผู้มีสิทธิเสนอข้อกล่าวหา

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีหรือประเทศเกาหลีใต้ในหมวดที่ 3 มาตรา ²⁷62 (2) กำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องถอดถอนตามกระบวนการอิมพีชเมนต์ (Implement) อาจจะมีการเสนอต่อสมาชิกของรัฐสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภา และต้องมีการลงมติเพื่อให้ได้เสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภา

แต่ผู้ตติในการฟ้องร้องถอดถอนประธานาธิบดีนั้นต้องมีการเสนอโดยเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกรัฐสภาและลงมติรับรองด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภา

4.3.4 การพิจารณาการถอดถอน

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีหรือประเทศเกาหลีใต้ ²⁸หมวดที่ 6 มาตรา 111 (1) บัญญัติว่าการพิจารณาคดีการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งถือเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้นเมื่อผู้ตติในการฟ้องร้องถอดถอนนั้นผ่านสภาที่จะต้องถูกส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตัดสินอย่างไรก็ดีในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งภายใต้พระราชบัญญัติศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยโดยนำกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับวิธีความอาญา มาบังคับ โดย

²⁷ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter III :The National Assembly. Article 65 paragraph (2). “A motion for impeachment prescribed in Paragraph (1) may be proposed by one third or more of the total members of the National Assembly, and shall require a concurrent vote of a majority of the total members of the National Assembly for passage: except that, a motion for the impeachment of the President shall be proposed by a majority of the total members of the National Assembly and approved by two thirds or more of the total members of the National Assembly.”

²⁸ The Constitution of the Republic of Korea. Chapter VI: THE Constitution Court Article 111 paragraph 1 “The Constitution Court shall adjudicate following matters: 1. The constitutionality of a law upon the request of the courts 2. Impeachment; 3. Dissolution of a political party 4. Disputes about the jurisdictions between State agencies, between State agencies and local governments and between local governments; and 5. Petitions relating to the Constitution as prescribed by law.”

อนุโลม²⁹ในกระบวนการพิจารณาการถอดถอนออกจากตำแหน่ง โดยประธานคณะกรรมการบริหารกฎหมายและยุติธรรมของรัฐสภาจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินคดีถอดถอนในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ³⁰

การตัดสินคดีถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งจะต้องได้รับการตัดสิน โดยความเห็นชอบโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนไม่น้อยกว่า 6 คนในจำนวนตุลาการทั้งหมด 9 คนจึงจะสามารถถอดถอนบุคคลดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีมาตรา 113 (1)³¹ โดยเมื่อคำร้องขอให้ถอดถอนได้รับการพิจารณาวินิจฉัยจากศาลรัฐธรรมนูญก็จะมี การประกาศคำตัดสินว่าจะมีผลกระทบต่อบุคคลที่จะต้องถอดถอนออกจากตำแหน่ง

4.3.5 ผลของคำตัดสินการถอดถอน

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้ในหมวดที่ 3 มาตรา 65 (4)³² กำหนดว่าวินิจฉัยตามกระบวนการถอดถอนจากออกตำแหน่งจะไม่เกินไปกว่าการถอดถอนออกจากการดำรงตำแหน่ง อย่างไรก็ตามก็ไม่ใช่เป็นการ ยกเว้นบุคคลที่ถูกฟ้องร้องถอดถอนต่อความผิดในทางแพ่งและทางอาญา

²⁹ The Constitutional Court Act. Article 40 (Provisions Applicable Mutatis Mutandis) paragraph (1) “Except as otherwise provided in this Act, the statutes relating to the civil procedure shall apply mutatis mutandis to the procedure for adjudication of the Constitutional Court within the limit not going the nature of constitutional adjudication. In this case, the statutes relating to the criminal procedure shall apply mutatis mutandis together with such provisions to a case of adjudication on impeachment, and the Administrative Litigation Act, to a case of adjudication on jurisdiction dispute and constitutional complaint.”

³⁰ The Constitutional Court Act. Article 49 (Prosecution Commissioner) paragraph (1) “In adjudication on impeschment, the Chairperson of the Legislation and National Assembly shall be the prosecution paragraph (2) “The prosecution commissioner shall request the Constitutional Court of adjudication on impeachment by presenting an authentic copy of the impeachment resolution, and the oral pleadings of the adjudication. may examine the respondent during”

³¹ The Constitution of the Republic of Korea . Chapter VI : The Constitution Court. Article.113 paragraph 1. “When the Constitution Court makes a decision on the unconstitutionality of a law, impeachment, dissolution of a political party or a petition relating to the Constitution, the concurrence of six adjudicators or more shall be required.”

³²The Constitution of the Republic of Korea . Chapter III : The National Assembly. Article 65 paragraph 4 “A decision on impeachment not extend further than removal from public office. However, it shall not exempt the person impeached from civil or criminal liability.”

หรืออื่น ๆ และบุคคลที่ถูกให้ออกจากตำแหน่งโดยการถอดถอนจะต้องห้ามไม่ให้เป็นที่ปรึกษาของ
รัฐหลังจากนั้นเป็นเวลา 5 ปี ตามพระราชบัญญัติศาลรัฐธรรมนูญมาตรา 54³³

จึงเห็นได้ว่า การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งของประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งบุคคลที่อาจถูกถอด
ถอน คือ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรีสภาแห่งรัฐ หัวหน้าบริหารกระทรวง ตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาหรือสมาชิกคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ และผู้มีสิทธิเสนอการกล่าวหาอาจจะมีการเสนอต่อสมาชิกของรัฐสภา
จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภาและต้องมีการลงมติเพื่อให้ได้
เสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภา แต่ยุติในการฟ้องร้องถอดถอนประธานาธิบดี
นั้นต้องมีการเสนอโดยเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกรัฐสภาและลงมติรับรองด้วยคะแนนเสียงไม่น้อย
กว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภา สุดท้ายผลของการตัดสินคือ บุคคลที่ถูกให้ออก
จากตำแหน่งโดยการถอดถอนจะต้องห้ามไม่ให้เป็นที่ปรึกษาของรัฐหลังจากนั้นเป็นเวลา 5 ปี ตาม
พระราชบัญญัติศาลรัฐธรรมนูญ

³³ The Constitutional Court Act. Article 54 (Effect of Decision) paragraph (1) “The decision of impeachment shall not exempt the respondent from the civil or criminal liability.”

paragraph (2) “Any person who is removed by decision of impeachment shall not be a public official unless five years have passed after the decision is pronounced.”